

Fundacja Legalna Kultura
Dział Edukacji

Szkoła podstawowa klasy VII–VIII

JĘZYK POLSKI

Scenariusz zgodny z podstawą programową
(Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej
z dn. 14 lutego 2017 r.)

Szkoła gimnazjalna

JĘZYK POLSKI

Scenariusz zgodny z podstawą programową
(Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej
z dn. 27 sierpnia 2012 r.)

Scenariusz z wykorzystaniem filmu
i metod aktywizujących (45 min)

Relacja nauczyciel – uczeń w filmie „Carte Blanche” w reżyserii Jacka Lusińskiego

Opracowała: Anna Równy

Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne - Na tych samych warunkach 4.0 Międzynarodowe

Licencja ta pozwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz tak długo jak utwory zależne będą również obejmowane tą samą licencją.

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/legalcode.pl>

Projekt współfinansowany przez

POLSKI INSTYTUT SZTUKI FILMOWEJ

Dofinansowano
ze środków
Ministra Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego**

© Fundacja Legalna Kultura
ul. Marszałkowska 84/92 lok. 121
00-514 Warszawa
e-mail: edukacja@legalnakultura.pl

Cele lekcji:

Uczeń:

- ✓ odczytuje film jako tekst kultury inspirujący do rozważań i dyskusji
- ✓ interpretuje film jako źródło informacji o współczesnym świecie
- ✓ doskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem
- ✓ odczytuje przesłanie filmu w kontekście idei wpisanych w kampanię społeczną fundacji Legalna Kultura

Metody:

- ✓ miniwykład
- ✓ praca w grupach
- ✓ dyskusja

Środki dydaktyczne:

- ✓ Internet
- ✓ karty pracy
- ✓ tablica lub tablica interaktywna albo flipchart

Przygotowanie do lekcji:

Uczniowie samodzielnie lub z nauczycielem oglądają film „Carte Blanche” w reżyserii Jacka Lusińskiego z płyty DVD wydanej przez Kino Świat lub na platformie VOD. Nauczyciel przed projekcją zapoznaje uczniów z zasadami korzystania z legalnych źródeł. Uświadamia im, że fundacja Legalna Kultura od lat prowadzi kampanię społeczną mającą na celu integrację twórców i odbiorców kultury oraz kształtowanie poczucia odpowiedzialności za kulturę w cyfrowej rzeczywistości. Nauczyciel prosi uczniów o zapoznanie się w domu z zasobami zamieszczonymi w serwisie legalnakultura.pl.

Powiązanie z podstawą programową z języka polskiego:

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

- 1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego, popularnonaukowego lub naukowego,
- 2) porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie,
- 5) rozpoznaje gatunki dziennikarskie: reportaż, wywiad, artykuł, felieton i określa ich podstawowe cechy,
- 6) określa wartości estetyczne poznawanych tekstów kultury,
- 7) znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych.

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Elementy retoryki. Uczeń:

- 1) funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę,
- 2) gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi; redaguje plan kompozycyjny własnej wypowiedzi,
- 4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych,
- 7) zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie.

2. Mówienie i pisanie. Uczeń:

- 1) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: recenzja, rozprawka, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, przemówienie, wywiad,

IV. Samokształcenie. Uczeń:

- 1) rzetelnie, z poszanowaniem praw autorskich, korzysta z informacji,
- 8) rozwija umiejętność krytycznego myślenia i formułowania opinii.

Powiązanie z podstawą programową z języka polskiego:

(III etap edukacyjny, wymagania szczegółowe)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.

1. Czytanie i słuchanie. Uczeń:

1) odbiera komunikaty pisane, mówione, w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych – rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie.

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń zna teksty literackie i inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela.

1. Wstępne rozpoznanie. Uczeń:

1) opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło,

2) rozpoznaje problematykę utworu.

2. Analiza. Uczeń:

11) uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, teatr, film, muzyka, sztuki plastyczne, sztuki audiowizualne.

3. Interpretacja. Uczeń:

1) przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją.

4. Wartości i wartościowanie. Uczeń:

1) ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np. patriotyzm – nacjonalizm, tolerancja – nietolerancja, piękno – brzydota, a także rozpoznaje ich obecność w życiu oraz w literaturze i innych sztukach,

2) omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. miłość, przyjaźń, śmierć, cierpienie, lęk, nadzieja, wiara religijna, samotność, inność, poczucie wspólnoty, solidarność, sprawiedliwość,

3) dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne, dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość.

Przebieg lekcji:

- **FAZA WSTĘPNA**

Nauczyciel podaje temat lekcji i zadaje uczniom pytanie: „Jakie cechy powinien posiadać idealny nauczyciel?”. Odpowiedzi mogą zostać zapisane na tablicy w formie mapy myśli. Następnie zachęca do krótkiej dyskusji w parach lub czwórkach na temat tego, jaki powinien być uczeń dla idealnego nauczyciela. Na koniec prosi klasę o podzielenie się wrażeniami na temat filmu „Carte Blanche”.

- **FAZA REALIZACYJNA**

Nauczyciel dzieli uczniów na osiem grup. Każdy zespół otrzymuje inną kartę pracy związaną z filmem „Carte Blanche” (materiały pomocnicze 1). (Jeśli klasa jest mała, można zmniejszyć liczbę grup do czterech i przydzielić po dwie karty pracy). Po wykonaniu ćwiczeń uczniowie prezentują swoje wnioski.

- **FAZA PODSUMOWUJĄCA**

Nauczyciel prosi uczniów, by wskazali, co wpłynęło na relacje między uczniami klasy IIIB a wychowawcą. Rozdaje fragment artykułu (materiały pomocnicze 2) i prosi uczniów o refleksję, jak sami zachowaliby się, gdyby spotkali nauczyciela mającego podobny problem.

Nauczyciel uzupełnia wnioski z lekcji, nawiązując do historii Macieja Białka, który po latach przyznał się do choroby. Wyjaśnia, że jego postawa sprawiła, iż zyskał wsparcie wśród nauczycieli i uczniów. Wskazuje na istotę uczciwości na co dzień – względem samego siebie oraz innych. Przypomina, że troska o uczciwość wpisuje się w założenia kampanii społecznej fundacji Legalna Kultura, która kształtuje poczucie odpowiedzialności za kulturę w cyfrowej rzeczywistości.

W ramach powtórzenia przed maturą nauczyciel wyświetla prezentację multimedialną dotyczącą realizacji mistrz-uczeń w różnych tekstach kultury: goo.gl/2Ejjiw.

Zadanie domowe:

Wybierz scenę z filmu, która wydaje ci się najważniejsza. Krótko opisz tę sytuację i uzasadnij swój wybór.

Materiały pomocnicze 1. Karty pracy

Grupa 1

Scharakteryzuj metody nauczania stosowane przez Kacpra oraz reakcję uczniów na wątpliwości nauczyciela w sprawie objęcia wychowawstwa. Wykorzystaj poniższe ilustracje.

[Źródło kadrów: zrzuty ekranu z filmu „Carte Blanche”, dystrybutor Kino Świat]

Grupa 2

Z jakimi trudnościami musiał zmierzyć się nauczyciel jako wychowawca i w jaki sposób radził sobie z tymi obowiązkami? Wykorzystaj sytuację przedstawioną na zdjęciu.

[Źródło kadru: zrzut ekranu z filmu „Carte Blanche”, dystrybutor Kino Świat]

Grupa 3

Opisz lekcję historii, na której uczniowie pisali sprawdzian: scharakteryzuj zachowanie nauczyciela historii i uczniów, wykorzystując poniższą ilustrację.

[Źródło kadru: zrzut ekranu z filmu „Carte Blanche”, dystrybutor Kino Świat]

Grupa 4

Opisz wygląd, zachowanie Klary oraz relacje między nią a innymi nauczycielami. Wykorzystaj poniższe wizerunki dziewczyny.

[Źródło kadrów: zrzuty ekranu z filmu „Carte Blanche”, dystrybutor Kino Świat]

Grupa 5

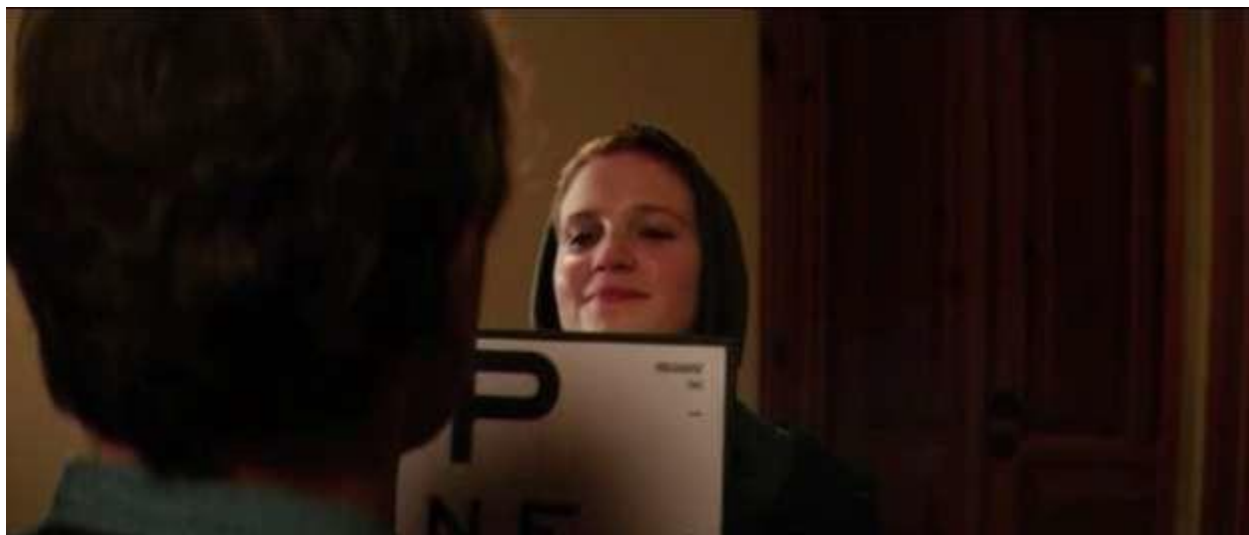
W jaki sposób Kacper pomógł Klarze? Wymień konkretne sytuacje oraz wskaż sposoby ich rozwiązania. Wykorzystaj m.in. sytuację ukazaną na slajdzie z filmu.

[Źródło kadru: zrzut ekranu z filmu „Carte Blanche”, dystrybutor Kino Świat]

Grupa 6

W jaki sposób Klara pomogła Kacprowi? Wymień konkretne sytuacje oraz wskaż sposoby ich rozwiązania. Odwołaj się do sytuacji przedstawionej na poniższym slajdzie z filmu.

[Źródło kadru: zrzut ekranu z filmu „Carte Blanche”, dystrybutor Kino Świat]

Grupa 7

Scharakteryzuj relacje między Kacprem a Madejskim. Odwołaj się do sytuacji przedstawionej na zdjęciu.

[Źródło kadru: zrzut ekranu z filmu „Carte Blanche”, dystrybutor Kino Świat]

Grupa 8

Przypomnij, w jaki sposób wyglądało ostatnie spotkanie Kacpra z wychowankami; opisz emocje, jakie towarzyszyły temu spotkaniu. W wypowiedzi wykorzystaj slajd z filmu.

[Źródło kadru: zrzut ekranu z filmu „Carte Blanche”, dystrybutor Kino Świat]

Materiały pomocnicze 2. Fragment artykułu Małgorzaty Szlachetki „Szkoła za zamkniętymi oczami”

Maciej Białek, nauczyciel historii, przez lata ukrywał, że jest niewidomy. Bał się, że straci pracę.

Od 18 lat uczy historii w VIII LO w Lublinie, nie widzi od dwunastu. Choruje na zwyrodnienie barwnikowe siatkówki, wzrok tracił stopniowo. Najpierw nie widział po zmroku, potem przestał rozróżniać kolory, kontury, aż do momentu, gdy przed oczami była tylko biała mgła. Tracił wzrok i uczył się szkoły na pamięć.

Jak usłyszeć szkołę

Pamiętał rozkład ławek w klasach i układ stolików w pokoju nauczycielskim. Budynek, do którego przychodził najpierw jako uczeń, a potem jako nauczyciel, teraz musiał zacząć słyszeć. Najłatwiej było na przerwach. Bo głośno i wiadomo, gdzie są uczniowie, można ich wyminąć. Po schodach schodził pewnie, bez trzymania się poręczy. Wchodząc do pokoju nauczycielskiego, przepuszczał koleżanki w drzwiach.

Lekcje jak każdy nauczyciel zaczynał od sprawdzenia listy. – Powiedziałem, że pisanie mnie nuży, więc zatrudnię jedną osobę jako osobistego asystenta, by robił przy kwitach. Dla dzieciaków to było coś nowego, atrakcja, później traktowały sprawę normalnie.

Licealiści sprawdzali listę, wpisywali nieobecności i temat lekcji do dziennika. [...]

Szelest ściągnięcia i pyknięcia kości

Na sprawdzianach jak każdy nauczyciel pilnował, czy nikt nie ściąga. Słuchał. Odgłos pisania, przekładania kartki z jednej na drugą stronę, szelest spódnicy, otwieranego plecaka.

– Uczniowie nie zdają sobie sprawy, że jak nie chodzą na WF, to ich szkielecik trzeszczy w czasie gwałtowniejszych ruchów. A te pyknięcia słyszeć – mówi Białek. Ściągawka

najczęściej znajdowała się pod kartką albo w ręku ucznia. Wystarczyło tylko przesunąć dłoń.

Była uczennica: – W mojej klasie o tym, że historyk nie widzi, wiedziały chyba tylko trzy osoby. Ale oficjalnie nigdy się nie przyznał. Pamiętam, że kiedyś odpowiadałam ze ściągą na kolanach, ale nawet na nią nie spojrzałam, bo było mi głupio tak oszukiwać. Dlaczego? To facet z charyzmą, umiał złapać z nami kontakt.

A jeśli komuś się upiekło? – Może myśleli: nie złapał mnie, bo mnie lubi albo nie chce mi psuć ocen na koniec semestru – przypuszcza Białek.

[Źródło: http://wyborcza.pl/1,82709,9315110,Szkola_za_zamknietymi_oczami.html#ixzz3okoNY85e,
goo.gl/U5MBjb (dostęp: 18.09.2018 r.)]